

6D010200 – «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін жазылған Жұмабаева Жәзира Аманжолқызының «Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік түрғыда оқыту» тақырыбындағы диссертациялық жұмысына ғылыми көзесшінің

ПІКІРІ

1. Зерттеу тақырыбының өзектілігі

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың 2016–2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында тұлғаның қалыптасуына жағдай жасау арқылы еліміздің болашағына жауапты мамандарды тәрбиелеу, яғни «инновациялық, шығармашылық ойлауға дағыланған, дүниетанымдық мәдениеті жетілген, адамгершілігі мол және білікті мамандардың жаңа үрпағын қалыптастыру» міндеті қойылған. Сондықтан бүгінгі заман талабы әр оқушының әр сабак кезінде жаңа білім қосып қана қоймай, соны өзі игеріп, ізденіп, талдап, пікір таластыру деңгейіне жетіп, даму үстінде болуын қалайды.

Ғылым мен техниканың дамуы, қоғамның өсіп-өркендеуі, еліміздің өркениетті елдер қатарынан орын алуды – оның білім беру жүйесінің даму дәрежесімен тығыз байланысты. Бұл ретте елімізде білім беру жүйесінде инновациялық бағыттағы елеулі жұмыстар атқарылып жатқаны белгілі. Сондай жаңа бағыттың бірі – метапәндік түрғыда оқыту. Алайда бұл бізде әзірше метапәндік нәтиже ретінде ғана қарастырылуда, сол метапәндік нәтижеге қол жеткізу жолдары да әлі толық айқындалған жоқ. Осы түрғыдан алғанда, диссертанттың зерттеу тақырыбы өзекті мәселелеге арналған.

Метапәндік оқыту мәселесі Ресей ғалымдарының (А.Г.Асмолова С.В.Галин А.В.Хупорской, Н.В. Громыко, Ю.В. Громыко Т.Ф.Ушева, А.Г.Кузнецова және т. б.) енбектерінде жан-жақты қарастырылып жур. Метапәндік оқытуға қатысты олардың пікірлері екі түрлі. Бірі мәтапәндік оқытуды пәндерді интеграциялап оқытумен байланыстыrsa, екіншілері метапәндік, яғни пәннен жоғары нәтиже ретінде қарастырады. Бұған қоса біздің елімізде бастауыш білім беру пәндерін метапәндік түрғыдан оқыту мәселесі арнайы зерттеу нысаны ретінде қарастырылған емес. Осының өзі зерттеу проблемасының өзектілігін дәлелдей түседі.

Демек, Жұмабаева Жәзира Аманжолқызының зерттеу жұмысында қарастырып отырған мәселесі жаңа, көкейкесті.

2. Нәтижелердің дұрыстығы мен негізделу деңгейі

Ізденуші Ж.А.Жұмабаева диссертациялық жұмысты орындау барысында төмендегідей ғылыми нәтижелерге қол жеткізген:

1.Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік түрғыда оқытудың теориялық-әдіснамалық негіздерін айқындаған;

2.«Метапән», «метапәндік тұрғыда оқыту» ұғымдарының мәніне талдау жасалып, құрылымы мен мазмұны нақты көрсетілген;

3.Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыдан оқытудың құрылымдық-мазмұндық моделі жасалып, компоненттері, өлшемдері, көрсеткіштері мен деңгейлері айқындалған;

4.Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыда оқыту әдістемесі жасалып, оның тиімділігі тәжірибелік-эксперимент жағдайында дәлелденген.

2. Нәтижелердің теориялық және практикалық маңызы

Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыда оқытудың теориялық-әдіснамалық негіздері айқындаған. «Метапән», «метапәндік тұрғыда оқыту» ұғымдарының мәні нақтыланған. Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыдан оқытудың құрылымдық-мазмұндық моделі жасалған.

Студенттерге арналған «Бастауыш білім берудегі метапәндік тәсілдеме» атты арнайы курс бағдарламасы жасалып, тәжірибеден өткізілген. Оның нәтижелеріне сандық және сапалық талдау жүргізілген.

Диссертациялық зерттеу барысында алынған нәтижелер мен жасалған нақты ғылыми-әдістемелік ұсыныстарды, зерттеудің материалдарын жалпы білім беретін мектептердің, гимназия мен лицейлердің жоғары сатысында, колледждердің тәжірибесінде, жоғары педагогикалық оқу орындарында, педагог мамандардың біліктілігін жетілдіру және қайта даярлау жүйесінде пайдалануға болады.

4. Диссертацияның мазмұны мен рәсімдеу бойынша кемшіліктер

Диссертациялық жұмыста зерттеу нысанына қатысты барлық мәселе толық қамтылған. Зерттеу жұмысы оған қойылатын талаптарға сай жазылған. Мұның бәрі докторанттың диссертациялық жұмысты жазу барысында көп ізденгенін және жауапкершілікпен зерттеу жүргізгендігін дәлелдейді.

5. Диссертацияның ғылыми білікті жұмысқа қойылатын талаптарға сәйкестілігі

Ізденушінің «Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыда оқыту» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы зерттеу проблемасының ғылыми-теориялық негіздерінің айқындалуымен, бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыда оқыту моделі және әдістемесінің жасалуымен қамтамасыз етілген.

Зерттеу жұмысының негізгі тұжырымдары, теориялық және практикалық нәтижелері халықаралық конференцияларда және ғылыми басылымдарда талқыланды. Зерттеу барысында 8 еңбек жарық көрді. Соның ішінде 2-еуі Scopus деректер қорына енетін жарияланымда, 3 мақала КР БжFM Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған басылымдарда, 3 мақала КР ұйымдастырылған халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарында жарық көрген.

6. Диссертацияны қорғауға жіберу (немесе жібермеу) туралы ұсыныс

Жұмабаева Жәзира Аманжолқызының 6D010200 – «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін ұсынылған «Бастауыш білім беру пәндерін метапәндік тұрғыда оқыту» атты диссертациялық жұмысы дербес орындалған, аяқталған, диссертацияларға қойылатын талаптарға сәйкес жазылған жұмыс деп санаймын. Жұмабаева Жәзира Аманжолқызының 6D010200 – «Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық деп есептеймін.

**Ғылыми кеңесші,
Абай атындағы ҚазҰПУ
п.ғ.к., профессор**

Г.И.Уайсова

